

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Praefatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

LOCI THEOLOGICI
COLLECTA A PHILIPPO
MELANCHTHONE.

PRÆFATIO.

ITA CONDITI SVNT HOMINES A DEO, VT NV-
meros & ordinem intelligant, & in discendo multum vtraq; re, nu-
meris & ordine adiuventur. Quare in artibus tradendis singulari
cura monstratur ordo partium, & indicantur initia, progressionis &
metæ. Hanc explicandi formam in Philosophia vocant Methodum,
sed hæc in ijs artibus, quæ demonstrationibus extruuntur, aliter quam
in doctrina Ecclesiæ, instituitur. Nam demonstratiua methodus pro-
greditur ab ijs, quæ sensui subiecta sunt, & à primis noticijs, quæ vo-
cantur principia. Hic in doctrina Ecclesiæ tantum ordo quaeritur,
non illa methodus demonstratiua. Nam hæc doctrina Ecclesiæ non
ex demonstrationibus sumitur, sed ex dictis, quæ Deus certis & illu-
stris testimonijs tradidit generi humano, per quæ immensa boni-
tate se & suam voluntatem patefecit.

Ac vt in philosophia
quaeruntur certa, & discernuntur ab incertis, & causæ certitudinis
sunt, Experientia vniuersalis, Principia, & Demonstrationes: ita in
doctrina Ecclesiæ, certitudinis causæ est reuelatio Dei, & conside-
randum est, quæ sententiæ à Deo tradita sint. Vt certa est cuiuslibet
sæpe hæc sententiæ, Bis quatuor sunt octo, est enim naturalis noticiæ
vt principiorum, ita sint certi nobis & immoti articuli fidei, commi-
nationes & promissiones diuinæ, ita certum sit, agenti penitentiam
remitti peccata propter filium Dei, exaudiri se, & fieri hæredem vi-
tæ æternæ, Sed causæ certitudinis diuersæ sunt. Sententiæ de nu-
meris mens suo iudicio vider. At articuli fidei certi sunt propter re-
uelationem, quæ certis & illustribus testimonijs Dei confirmata est,
vt resuscitatione mortuorum, & multis alijs miraculis. Sed quia res
sunt extra iudicium humanæ mentis positæ, languidior est assensio,
quæ fit, quia mens mouetur illis testimonijs & miraculis, & iuuatur à
Spiritu sancto ad assentiendum.

Et si autem Philosophia do-
cet, dubitandum esse de his, quæ non sunt sensu comperta, nec sunt
principia, nec sunt demonstratione confirmata, vt hic licet dubitare,
sæpe tamen sola nobis cæuitas sit causæ, cur iris sit arcus, tamen
doctrinam Ecclesiæ à Deo traditam sciamus certam & immotam
esse, etiam si nec sensu deprehenditur, nec nobiscum nata est vt prin-
cipia, nec demonstrationibus inuenitur, sed causæ certitudinis est,
reuelatio Dei, qui est verax.

QVARE illam dubitationem philosophicam, seu *ἐλεγχὸν* nequaquam admittamus ad doctrinam Ecclesiae a Deo traditam. Haeret alioqui in mentibus in hac naturae humanae corruptione, ingens confusio dubitationum de Deo, quibus repugnandum est, & oppositae sunt sententiae a Deo traditae. Non alenda est hic, aut latenda dubitatio, sed sit fides certa assensio, *ἔλεγχος*, id est, certitudo mens conuicta diuinis testimonijs, firmissime amplectitur vocali uinam, de rebus non apparentibus, ut loquitur epistola ad Hebraeos.

HAE C praefari necesse est, ut initio cogitemus res certissimas & immotas in Ecclesia doceri, sicut inquit Filius Dei: Caelum & terra transibunt, uerba autem mea non praeteribunt. Deinde enim cogitemus, fidem esse firmam assensionem, amplectentem integram Euangelij doctrinam, non esse, ut in academia Arcelesiae, ludaei ambiguos opinionum & disputationum, sicut multa petulantia ingenij, & multi superbi homines semper iudicant, iudicant, & iudicant, quorum blasphemias punit Deus & praesentibus & aeternis supplicij.

NUNC de ordine partium doctrinae aliquid praefandum est. Ipsi libri Prophetici & Apostolici optimo ordine scripti sunt, & articulos fidei apertissimo ordine tradunt. Est enim historica series in libris Prophetis & Apostolicis, ordiuntur à prima rerum creaturae & conditione Ecclesiae, & deinceps omnium temporum series a conditione rerum usque ad Cyri monarchiam continetur in his libris Prophetis. In hac serie multae narrantur instaurationes Ecclesiae, & aspersuntur narrationibus doctrina legis, & promissio Euangelij. Deinde Apostoli testes sunt de Christo exhibitio, nato, crucifixo, resuscitato. Haec sunt historica. Et in concionibus Christi continentur articuli fidei, explicatio Legis & Euangelij. Accedunt & Pauli disputationes, qui ut artifex instituit disputationem in epistola ad Romanos, de discrimine Legis & Euangelij, de Peccato, de Gratia, seu Reconciliatione, qua restituimur ad vitam aeternam. ET SI autem hunc ordinem animaduertenti non multum opus est commentarij, aut nostris libellis, aut similibus, tamen quia uult Deus in Ecclesia uocem docentium sonare, ut dicitur de ministerio Euangelij, Epistolae. Non frustra labor docendi suscipitur. Non gignimus nouas res, seu materias, ut Hesiodus aliud tradidit quam patres. Sem, Isphet, & haeretici res nouas comminiscuntur, non traditas ab Apostolis, sed pij interpretes acceptas à Deo sententias in Prophetica & Apostolica narratione, bona fide recitant, & quia rudes non ubiq; genus sermonis intelligunt, non statim uident ordinem rerum, commonefaciunt sunt uoce interpretum de genere sermonis, & de rerum ordine. Et quia multae corruptelae subinde excogitatae sunt, & excogitantur.

p̄fiores & Doctores sunt testes veræ sententiæ certa autoritate
 scriptæ, & refutatores falsarum interpretationum. Propter has caus-
 as Deus ministerium Euangelij, & studia in templis & in scholis sua
 operetur, & subinde restituit, vt simus custodes librorum Propheti-
 corum & Apostolicorum, & testes veræ interpretationis, & refute-
 res omnes opiniones pugnantes cum doctrina tradita per Prophe-
 tas, Christum, & Apostolos, ne extinguatur lux Euangelij. Ac vt
 Ephes. 4. dicitur, ne Ecclesiæ tanquam ventis agitata & dissipata,
 amissa veritate, implicentur varijs erroribus, vt sæpe accidit. Ethnici
 amissa luce doctrinæ patrum, horrendis & varijs furoribus agitati
 sunt, macularunt humanas hostias, coluerunt priapos, prostituerunt
 coniuges & virgines, vt idola placarent. Sic quam varia genera furo-
 rum fuerunt in Marcionis & Manichæi secta, quantum blasphemiam,
 libidinum, seditionum? Quam varij furores nunc sunt Ana-
 bopillarum? qui multum habent contagij Manichæorum. Ab Ar-
 rio furores Mahometici orti sunt. Quales furores sunt in inuocatio-
 ne mortuorum & cultu statuarum, in venditione missarum, in defen-
 sione legis de celibatu, & multis alijs quæ defendunt Eccius, Pygius,
 & similes parafici Pontificum? HÆC exempla furorum omni-
 um ætatem considerent pij, & commonefacti voce recte docentium,
 amplectantur vtraq; manu & toto pectore libros Propheticos &
 Apostolicos, à Deo traditos, & adiungant enarrationes & testimo-
 nia purioris Ecclesiæ, vt Symbola Apostolicum & Nicenum, vt lu-
 cem Euangelij retineant, nec in furores tales incidant, quales vt dixi,
 sequuntur, extincta luce Euangelij. Qui vero pio studio legent
 Propheticos & Apostolicos libros, & quærent purioris
 Ecclesiæ sententiam, facile iudicabunt quibus humanis enarrationi-
 bus deinde adiunari possint, & intelligent quid utilitatis afferant pio-
 rum explicationes, recte & dextre scriptæ, & ex fontibus sumta te-
 stimonia. Hos, si voluntates erunt piæ, in hoc studio, & hac dijudi-
 catione Deus reget Spiritu sancto, ne diaboli præstigijs fallantur,
 sed hœcantur ad agnosendas, amplectendas, & retinendas veras
 sententias, Sicut Paulus inquit: Deus est qui cum effecerit
 in vobis, efficiet etiam vt perficiatis. Cum accen-
 derit voluntatem, vt pio studio quæ-
 rat veritatem, adiuuabit etiam
 eam, & gubernabit, vt la-
 bor sit nobis & alijs
 felix.